

„Soča“ izhaja vsak četrtek in volja
a pošto prejmana ali v Gorici na dom
pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20
„Kmetovalec“ za naročnike Soče Vse 1.
f. 2.— Pol leta f. 1. Za nenaročnike: Vse
leto f. 3.— Pol leta f. 1.60

Pri oznanilih in ravno tako pri „po-
slaničah“ se plačuje za navadno tristopno
vrsto:

8 kr., če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 2 krat
Za veče črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10
soldov v Gorici pri Paternolliju; v Trstu
v tobakarnicah „Via del Belvedere 179
in „Via della caserma 60“

Naročnina in dopisi naj se blago-
voljno pošiljajo pod naslovom: Vik-
tor Dolenc v Gorici. — Rokopisi
se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno
frankujejo. — Delalcem in drugim ne-
premožnim se naročnina zniža ako se
oglasijo pri uredništvu.

Glasiló slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Ustaja v Bosni in Hercegovini.

Akopram ustavoverni in madjarski listi v enomer
trdè, da je punt uže popolnoma jenjal in hočejo svetu
medveda navezati, da je vse skup mala praska, katero
je treba vrstiti mej čine navadnih tolovajev, vendar
ustaja vedno raste.—Res je sicer, da je en par turških
bataljonov prodrlo v trdnjavo Trebinje in da so ustaši
brez boja zapustili samostan Duže.—

V samostanu Duže je nekda ostal samo Miroslav
Hubmajer, kateremu je pri Drienju, kakor smo uže po-
ročali, spodletel junaški čin, se svojo četo.—Gotovo se
nij mogel dolgo držati in ko se je vmaknil turški sili,
so časniki dobili telegrame, da sta Hubmajer in do-
pisnik „Narodn. listov,“ Havlasa, ali ubita ali pa v tur-
ških rokah. Kasneji telegrami so pa poročali, da je
Havlasa prišel ranjen v Dubrovnik, na kar je uredni-
štvo Sl. Naroda zdajega telegrafično poprašalo, kje da je
Hubmajer in dobilo odgovor, da je bil 1. septemb. v
Dubrovniku in je sopot odšel v Žubce, kder se ustaši
zbirajo pod poveljstvom Ljubibratiča.—Duže namreč nij
bila prava strateška lega za središče ustašev; v Žub-
cih na meji avstrijski imajo ustaši dosti boljši zaslom-
bo in je ondotna pozicija uže pod Lukam Vukalovičem
kot izvrstna za obrambo poznana bila.—Ljubibratič
se zdaj pripravlja, da sopot maršira proti Trebinju; sko-
ro gotovo pa čaka Črnogorcev, da ž njimi združeno hiti
v boj. Mej tem ko ustaši pri Trebinju nijso bili zna-
govalni, je pa drugi oddelek, ki je prišel iz Srbije, pod
vodstvom popa Žarko pri Nevesinju Turke popolnoma
potolkel in vzel jako važni kraj Nevesin in 3 trdnja-
vice. Turkov je bilo 1500, ustašev pa samo 1200 in
vendar so imeli Turki 500 mrtvih in čez 80 ranjenih
in še več ujetnikov in zgubili so čez 30 konj in
100 pušek. Pristaviti moramo, da je Nevesin jako
važna pozicija, ker se tam križajo mnoga pota iz Bo-
sne v vsa glavna mesta v Hercegovini, da mora biti
Turkom v prvi vrsti mar zato, da to pozicijo zopet do-
bijo.—Drugi boj je bil okoli Nikšić-a, 20 ur daleč pro-
ti jugu od Nevesinja; tudi tam so zmagali ustaši ter
zdaj popolnoma cernirali ali oblegli to še precej važno

trdnjavo, ker imajo v rokah vse bližnje forte.—Pri Dior-
djevi Stobovi (samostan) in pri Beranah so bili hudi bo-
ji; Turki so zgubili 150 mrtvih in čez 300 ranjenecov,
ustaši samo 28 mrtvih in ranjenih. Iz Spljeta se so-
pet 5. t. m. telegrafuje Narodu, da so ustaši vzeli Lju-
binje, pobili nekoliko Turkov in jim vzeli čez 2000 glav
živine.—Ljubinje je mej Trebinjem in Stolcam. Vse to
kaže, da ustaja nij še na zadnjem, kakor to žele naši
dunajski in pošanski, ljubljanski in drugi Turki.—Tu-
di v Bosni se vedno prikazuje nove čete ustašev, ki
se nabirajo na Srbskem.

Na mnogih krajih je počila ustaja in so bili mali
boji; Turki pa tako strašno mesarijo in divjajo, da mo-
ra vse bežati, tako na pr. je bilaški mustašerif naj-
odličnejše in bogatejše kristjanske trgovce iz Banjaloke
in Predora povezati ter jih na verigi z rinka okoli vra-
ta po dnevu odpeljati dal v Novi.—

Turčija zbira proti Srbi 3 vojaške oddelke in si-
cer pri Nišu, na Kosovem polji in v stari Srbiji. Te od-
delke hoče turška zmožiti na 40000 mož, pa ji bo
prav težko šlo, ker ima pomanjkanje na denaru in na
vsem. kajti „l'argent fait la guerre,“ je stari francoski
pregovor. Vojni minister sam je prevzel povelje čez to
vojsko. 1. septembra so Turki pri gorovi Stolac pre-
stopili na srbsko zemljo Umorili so več prebivalcev vasi
Javorja, vas zažgali, vsi pokrali in se seboj odgnali vso
živino.—Zbog tega je srbska vlada poslala v Carigrad
ostro pritožbo. Zarad tega čina ima Srbska uže uzrok
in najlepšo priliko napovedati vojsko, toliko bolj, ker
ji turška žuga po zbiranju vojnih čet na njeni meji.
Položaj na Srbskem pa je nekda tak, da ne knez ne
ministerstvo se ne morata držati, če ne stopita precej v
akejio; kajti vsi stanovi naroda zahtevajo na glas boj
in skupčini je došlo iz vseh krajev Srbije 200 telegra-
mov; ki vsi zahtevajo vojsko s Turkom.

Danes je srbski knez slovesno odprl srbsko skup-
čino v Kragujevacu: sliši se, da prestolni govor pou-
darja neutraliteto Srbije, vsled česar se je minister
Gruić odpovedal in bode najbrže padel Ristič in drugi
ministri, da odstopijo polje odločnim omladistom. V srbski
skupčini bodo torej te dni burne seje. Narod se

bodo vzdignil sam in zapodil kneza, če ne bo hotel pe-
ljati ga v vojsko.—Situacija je v Srbiji jako nevarna.

Konzuli evropskih velevalsti so v Mostaru zbrani
in došel je tija tudi Servor-paša. A diplomatje so se za-
stoj potrudili v Mostar, ker so ustaši konzulom nazna-
nili, da Turkom nič ne verujejo in nočejo biti pri ob-
ravnavah v turškem mestu, kder je mogoč turški upliv;
—zbog tega so ustaši predlagali Dubrovnik kot kraj za
konferenco.—Kakor naznanja brzozjav, so tudi v resnici
konzuli uže opotovali iz Mostara, brez da bi bili kaj
opravili.—Reč se torej uže sopot drugače suče in vse
kaže, da bo nazadnje vendar moral razsoditi meč.—
Ustaši hercegovinski so razglasili svoj program; oni
zahtevajo, da postane Bosna in Hercegovina samouprav-
na dežela, vendar hočejo pripoznosti verhovno oblast
turško na tak način, kakor Srbska in Rumunska. Za
vladarja pa so pripravljani sprejeti kacega ruskega, av-
strijskega ali nemškega princea dot. vladujočih hiš. Ta
program je izdelan pod uplivom črnogorskega kneza in
je jako političen; podpirati ga skoro mora diplomacija,
saj je skoro popolnoma podoben izjavam najveljavnej-
ših listov angleških in ruskih.—Kakor najvažnejšo
vest pa moramo dostaviti to, da je zdaj skoro gotovo,
da Črnogora pojde v boj najdalje v 8. dneh. Senator
Plamenac je odšel na Dunaj, da to naznani naši vladi;
črnogorska vojska je sklicana in črnogorska artilerija je
uže na meji. Ruskem konzulu v Dubrovniku je nekda
tajnik knezov uže pred 8. dnovi naznanil, da so Črno-
gorci tako razburjeni, da je zdaj primoran peljati jih v
vojsko.—Na Balkanu zdaj strašno vre; prav težko je
spoznati, kaj bo vse nastalo; a v nakaterih dneh mora
vendar položaj postati kaj bolj jasen.

Bosna in Hercegovina.

Gotovo bomo vstregli našim čitateljem, če v neka-
terih člankih vsaj površno in na kratko popišemo zem-
ljo, o kateri zdaj vsak dan čitamo v vseh listih in na-
rod nam soroden, ki se tako junaško bije za svobodo
in obstanek ter napredek svoj.

LISTEK.

Črtica iz mornarskega življenja.

(Dalje).

(glej štev. 82.)

Malamocca—tako se kraj pred Benetkami imenuje
—je sigurna ladjostaja in za ptuje brodovstvo odloče-
no mesto. Ko nam je bilo iz Benetk dovoljeno se tu
vstaviti, odvezali smo sidra (mačke) in spustili je v glo-
bočino morja. Zaželjeni počitek po trudapolnem in ne-
varnem bojevanju zazibal je južne sinove Avstrije v slad-
ko spanje.—

Temna noč razkrila je uže peruti črez staroslavno
benečansko zemljo, in čem temnejši postaja, tem čarob-
nejše se okolica njena razprostira opazevalčevemu očesu.
Tisoč in tisoč lučie miglja po Beneških kanalih, in ka-
ko tužno doni pesem „gondolierja“ po tihem morji minu-
lo slavo in mogočnost benečansko prepelajočega. Pola-
goma bliža se h kajžici svoji, ker gotovo bode tudi
njegovej trudnej in onemoglej roki počitek dobro
došel.

Pa kako so kratke ure počitka vtrudeni človeški
moči, kako hitro preide blagi čas! Čuj, pet ura uže bi-
je, zasliši se piščalkni glas, in „hajli na noge!“ zadoni
za tem; kakor bi mignil, zapustimo visnice, (hängemat-
te) zvijemo in stavimo je na njih odločeno mesto.

Po hudem vremenu milejše solnce sije in v res-
nici smo imeli kaj krasen dan, ranega jutra zlati soln-
ni žarki se uže prikažejo; tudi bele glave kaninskih
gorá orumené, in živahno nastaja po beneških kanalih.
Cele trume Benečanov nas po dnevu obiskujejo, ter pomi-
lujejo zavoljo viharnega, prestanega vremena in velike
škode. Res, škoda bila je velika—pa življenje je gotovo
dražje, dā, čestno je za domovino, za narod umreti,

nikakor pa slavno kakor nesrečnež v mrzlih valovih po-
kopan biti.

Da bi rane stare „Minerve“ le nekoliko zacelili,
delali in popravljali smo cele dni nemudoma: tu so se
šila jadra, tam tesalo novo krmilo; cele vrste mokrih,
raztrganih oblabil se suši na raztegujenih vrvi; pere
i riblje se, da žile pokajo, vse je živo, vsaka roka pol-
na dela. Vse to se čvrsto in z veseljem opravlja, ker
vsaki upa prej ko bode končal svoje delo, prej dobil
bode dovoljenje ogledati si trg s. Marka in ob krat-
kem vse mesto. Še le šesti dan polnila se je naša ser-
na želja, da se nas je podala polovica na suho. Ko ču-
ti mornar trdo pod nogo, pozabi tudi hitro prestani
strah in trud; in da beneška „polenta“ s „točem“ nij
slaba, si je marsikateri dobro zapomnil, in še dol-
go časa po tem sline po njej cedil.—Sploh bil je
sprejem še precej prijateljski, postrežba kaj dobra, rado-
vednost pa še veliko večja.

„Minerva“ bila je ena najstarejših cesarskih ladij:
uže večkrat je ona pol Neptunovega hrbta objadrala
in tedaj v sedajnem njenem stanu splošne reparature
neobhodno potrebovala; zaradi tega upali smo, da bode,
preden nastopi daljno pot v Španijo, za zboljšanje pog-
lavitnih delov v Pulj vernola se, kar bode gotovo mno-
go časa trajalo.

A temu nij bilo tako; četrinajstega listopada
dvigajo se sidra, razprostre se jadra od Benetk se po-
slovimo z 21. topnimi streli in več milj od Ankone smo
isti dan skromno kosilec povžili.

Solnce se je skrilo uže za Apeninske gore, ko po-
sedejo mornarji po večernih vajah tu pa tam poveršje
in s prav dobrim tekom povzije vsak svojo malo večer-
jo, katera obstoji v kosčeku kruha in kozarčeku ruma.
Ko je to dokončano, zbirajo se prijatelji, posedejo kak
top in si pripovedujejo stare pravljice i dogodke, zopet
tam na drugi strani jih je druga kopica in se razgo-

varja o domovini, o starših, in o zapuščenih dražih lju-
bicah; tam se zopet zbere lepo število verlih dalmatin-
skih bratov in kaj okusno prepeva domače junaško pes-
ni. Tudi godba se prikaže na poveršje in prav lepe ko-
ščeke svira, na zadnje tudi kako prijetno polko zakroži
in daje takt hitrim pesalčevim nogam.

Da, v resnici to so najlepši časi mornarjevi! Kra-
sen večer, kakoršen je le italjanskemu podnebjju priro-
jen, nad taboj, pred taboj, za taboj vedro nebo, in ka-
ko prijazno migljajo zvezdice, kakor bi se s teboj po-
govarjale; lahki valčki morskí šepetajo, okoli tebe hlad-
na sapica ti čelo vedri, in blede mesece, kateri vstaja rav-
nokat se svojim krivim obrazom iz Adrije, obljubi biti
ti zvestim ponočnim spremljevalcem. Kakor ptica v
zraku, tako prost je tudi tvoj srčni čut. In kako ža-
lostno zapustim tebe, mogočna naravna krasota!—al
nij mi drugače; uže me kliče v drugo piščalkni glas,
zatoraj zgrabim posteljico svojo, veržem jo črez ramo, i
urno v „batarijo“; tam privežem jo na uže znani kraj,
vležem se polahkoma v razširjeni prostovrek, in Bog ži-
vi te brate, dokler se ne videva!

Drugi dan ob navadni uri prične se tudi navad-
no delo: vaja v jadraniu it.l.; o pol dan zapustimo na
levi strani skalnato obrežje liparskih otokov, in vsaki
se uže veseli preden solnce dvakrat zajde zapaziti lepo
mesto Neapolj. Proti večeru nam nasprotni veter piha,
se pa okoli polnoči potolaži, ter na njegovo mesto nasto-
pi jug in nas bliža hitreje zaželjenemu mestu. Glej!
kaj pomeni gosti dim verh one gore? kako švigajo iz
njonega žrela divji plameni! da,—Vesuv, ognjenik je to,
kteri navdaja strah i grozo svojim podnožnim prebival-
cem se svojim gronečim bljuvanjem. Da, veličasten je
pogled, a strašanski čut človeškega srca ob opazovanji
tega divjega kralja Apeninskega.

(Dalje prih.)

Sklenili bomo ta članek s politično študijo ob oriententalnem praskanju sploh.

Bosna in Hercegovina sta dve deželi, ki ste od vseh strani obdani od sorodnih narodov Srbov in Hrvatov; na severu in severozahodu meji ta dežela na hrvatsko granico, reki Glinu in Sava jo ločujeta od zadaje; na izhodu meji na Srbsko knježevino, od katere jo ločuje reka Drina, potem reka Uvač in planina Javor; na jugozahodu Bosna prav na kratko meji z Albanijo na jugu pa s Črnogoro in Dalmacijo, kder se vleče en jezik Hercegovine skoz Dalmacijo do jadranskega morja; ta oski jezik v dalmatinsko zemljo se imenuje (enklave) Sutorina; proti zahodu meji ta zemlja na Dalmacijo, od katere jo ločujejo velike dalmatinske planine (Drinj in Debelivrh) do tam, kder Hercegovina sopet seza kot jezik v Dalmacijo do morja, kateri jezik se imenuje enklava „Klek“, ki je našim čitateljem dobro poznan po zadnjih dogodkih, ko je postal namreč ta enklava ali jezik prav važen za razpostavljenje turške vojske. (dasiravno bi Avstrija imela pravico zabraniti Turkom izljudjanje vojakov v Kleku, ker ima vsled starih pogojev še pod cesarjem Jožefom II. edino ona gospodarstvo čez morje pred Klekom); višje proti zahodu in severozahodu ločujejo Dalmacijo od Bosne Dinarske planine in reka Una. — Na tak način sti doželi Bosna in Hercegovina obdani od Hrvatske, Dalmacije na severu in zahodu, od Črnogore in Albanije na jugu in od Srbije na izhodu. — Obe deželi, Bosna in Hercegovina meriti 1130 štirjaskih milj in imati 1,155.000 prebivalcev. Politično je Bosna, kakor del turškega carstva (elajet) razdeljena v 6 polit. glavnih okrajev (kaima-kambik); ti okraji se imenujejo po glavnih mestih: Sava-jevo, kder je sedež turške dež. vlade, Travnik, Bihač, Banjaluka, Zvornik in Novibazar. Vsak teh polit. glavnih okrajev je razdeljen v 4 do 8 okrogov (nahija). Hercegovina je v političnem obziru razdeljena v 3 okraje, (Zandšak) namreč okraj Mostar, v katerem mestu je deželna vlada, Trebinje, važna trdnjava in Plevlji; ti trije okraji so sopet razdeljeni v 17 okrogov (nahij). — Skoro vsa dežela je hribovska in zasluži zatorej ime Ilirske Švice; od severo-zahoda proti jugozahodu je ta dežela preprežena s paralelnimi vrstami planin, ki so ločene ene od drugih po velikem številu dolin, v katerih pospešujejo rast mnoge manjše in večje reke in potoki.

Največe planine se razprostirajo proti jugozahodu in jugu in dasiravno je ta dežela polna hribov, je vendar bolj odprta proti avstrijski strani, posebno hrvatski granici in Srbiji, kakor pa proti Albaniji in Črnogori, kajti v jugu so planine kaj strme in nekateri vrhi planine Preskavac in Sućinska so visoki do 6000 čevljev nad morjem, mej tem ko je velikanski „Dormitor na meji Črnogorski 8000, visok. — Vse planjave, ki se nahajajo mej temi visokimi planinami so skoz in skoz pokrite z najboljšo pašo. — Če se natanjčno preiskuje orografijo te dežele, spoznati se mora, da je Bosna dežela, ki je vsled svoje lege in formacije od narave same pripravljena za dolgo vojsko, za male boje, za guerillo, ki se ne da tako hitro zadušiti, najbrže še bolj težko, kakor v španskih Perinejah, in prav tako težko kakor v bolj poznani Boki kotorski. Te visoke ravnine ali doline, katere se po domače imenujejo polja, so polno vode; povsod se nahaja po več potokov in manjših rek, — ki se večinoma zgbiljajo v velikanskih breznicah in zopet drugod nižje pridejo na površje pod novim imenom. Glavne te gorske ravnine so: bilajska, petrovačka, bravsko polje, grahovska, dobrinjaška, livanjsko polje, glamočko polje, nevomijsko polje in še več drugih. Vsa te planinske ravnine niso kaj posebno velike in obljudene.

Nekateri so tudi prav nage, nerodovitno; in ena takih je ona velika, ki se razprostira mej Mostarom proti avstrijski meji in se združuje z Nevesinjsko planjavo, ki je največa od vseh. — Večih dolin ali planjav se ne vidi skoro nikder, kakor na desnem bregu reke Save; glavne planjave so: ona pri Jasenovacu, tam kder se zliva Una v Savo, po tem je Ljivničko polje mej Savo in Verbo, omeniti je tudi doline, ki se rasprostira preko Save južno od Busuda (Brod), nadalje doline na zahodni strani reke Bosne in ona, ki se rasprostira mej reko Bosno in Drino do Save; ta zadnja planjava je široka kakih 6 do 8 ur.

Bosna in Hercegovina imate mnogo več voda, nego pa bližnja Dalmacija in Črnogora. V stratezičnem obziru je dežela, ki ima mnogo strmih planin in tudi dosti rek velikih in manjših, kaj priležna pustom in če se enkrat v taki deželi vname punt, nij ga mogoče zadušiti še z veliko močjo ne.

Glavna reka v Bosni je Sava, ki je, začeni pri Jasenovacu, meji mej Avstrijo in Bosno; široka je od 200 do 400 korakov. Po Savi se vozijo še precej veliki parobrodi in druge ladje; promet posebno z lesom je velik; posebno štajerski Slovenci na Turško izvažajo na takozvanih plavil („flosah“) mnogo desk. Čez Savo nij mej Bosno in Avstrijo nobenega mosta; sploh je mej Avstrijo in Bosno prav malo občevojanja. V Savo se izliva pri Jasenovacu reka Una, ki je velika in nosi uže večje brodove v daljavi en par ur predno se združuje v Savo. Čez to reko so 4. mostovi in 4 prevozi z ladjo. — V to reko se zliva Unac in še mnoge druge manjše vode.

Za Uno je omena vredna reka Vrbas, ki izvira na planinski ravnini Raduša. Zec in po tem pade v rodovitno dolino, v kateri teče proti severo-izhodu, dokler se zlije pri Sterbacu v Savo; pri Banjaloki začena nositi ta reka uže večje ladje; tudi peje čez to reko več mostov pri Banjaloki, Trnuskopljah itd. — V to reko se zli-

vajo 3 manjši reke. — Po tem je reka Ukrina, ki se po krajšem teku izliva v Savo nekoliko ur pred Brodom. Bosna je široka od 50 do 500 korakov in globoka večdel čez 5 čevljev; ta reka drži uže večje ladje in teče mimo mnogih malih mest, kder so mnogi mostovi posebno pri Maglaju in Doboju.

Pri mestu Samač teče v Savo. — Mej reko Bosno in Drino se zliva v Savo kakih 6 manjših rek.

Drina je najdaljša in prav močna reka, ki izvira na Črnogorski meji, teče proti severoizhodu in dobiva vedno pomnožitev od mnogih malih voda, dokler pri Janji pride na planjavo in se vlije v Savo nasproti mesta Rača (v avstr. granici). Ta reka nesa še precej velike ladje in je blizo izliva v Savo široka čez 400 čevljev. — Mostov nijma, pač pa mnogo prevoznih ladij pri Humu, Brodu, Gorazdi, Ljubovije, Zvorniku. — V Drino se na njenem levem bregu izliva čez 15 rek, mej katerimi so nekateri še precej velike, čez 70 korakov široko, skoro enako število voda sprejm: Drina na desnem bregu.

Druga glavna reka te dežele je Neretva, (Narenta), ki izvira v Hercegovini na planinah Gredelj in Tabuka; od Predvorica do Konjice Neretva teče proti severozahodu, po tem se nagne proti zahodu in se obrne po tem popolnoma proti jugu do Bune, kder se sopet nekoliko obrne proti jugozahodu in stopi pri Metkoviću v Dalmacijo na avstrijsko, da se kmalo po tem v večih strugah izliva v jadransko morje. — Do glavnega mesta Hercegovine, Mostara, teče ta reka vedno mej visokimi hribovi, pred in po Mostaru preteče prav lepe doline; o l Bune proti Gabeli se vleče mej nižjim hribovjem; pri Konjici in v Mostaru sta čez Neretvo dva kamnita mostova in še en par lesenih pri Glavatčevi. Pri Mostaru je uže široka 60 korakov in globoka čez 14 čevljev torej uže tam nese lahko parobrode. V to reko se izliva mnoge manjše reke, gotovo čez 20, ki vse le kratko tečejo. Na jugu je še reka Ibar, ki pride iz Albanije in le kratko prereže Bosno, da se vlije na Srbskem v Moravo. — To so torej glavne vode v Bosni in Hercegovini in ker jih je prav dosti, je to dokaz, kako rodovitna in ob enem tudi važna v trgovskem in stratezičnem obziru je ta dežela še civilizaciji zaprta dežela. (Prihodnjic bomo nadaljevali o cestah, pridelkih, ljudeh i. t. d.)

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Brd 31. avgusta 1875. (Izv. dop.) Čital sem v 30. št. „Soče“ v dopisu iz kanalske okolice o usmiljenem „Drejkcu“, očetu ubogih, oziroma o oderuhu ubogih, kajti on ne zahteva višej 5 0/10 i sicer 12 krat na leto; obresti tudi ne tirja, namreč zato, da krog ubogega kmeta toliko lažj žr. A zljaj pustimo tega „Drejkca“, in obrnimo se k drugemu, temu v vseh rečeh, kar se tiče človeškega življenja prav congruentnemu oderuhu z imenom „Štefan“, kateri je tudi v kanalski okolici rojen, i pred ko ne brat zgorej omenjenega Drejkca. Ta „Štefan“ zna tudi uboge dobro odirati, pa pogosto le pri poračunanji dolgov z dolžnikom, kar tudi dopisnik s tim dokazuje, da mu je pravičeni in usmiljeni „Štefan“ iz 16 zadolženih noveev 61 naredil; ravno tako je tudi drugokrat Štefan ravno temu dopisniku dolg od 4 fl. 40 kr. na 9 fl. po krivem povišal. Dopisnik ni mogel pri pravičnem Štefeti tudi z lepa nič kaj opraviiti, kajti vsakokrat mu je odgovoril: kar sem zapisal, stoji zapisano i nikdar ne zbrišem več, kakor oni, ki je nekaj djal: quod scripsi, scripsi.“ Za nekolik časa pozneje se dopisnik zopet vdolži pri njemu za 2:50 fl., a ta dolg je zrasel kratkem na 11 gl. 20 kr. a. v.

Vse to se je zgodilo leta 1873. Leta 1874 ima Štefan ravno istega dopisnika zopet za 50 fl. v rokah, namreč dopisnik je bil prisiljen pravičnemu Štefanu mesto 33 zadolženih fl., 48 fl. plačati; kder bi se hotel tega prepričati, naj popraša g. A. M. iz Kviškega, ktere-ga je tudi za nos vodil od sv. Mart. do bele nedelje po veliki noči in sicer tako: g. A. M. je prosil Štefana en stotak na posodo, kar mu usmiljeni in človekoljubi Štefan tudi obljubi pristavši še to le besede: kaj bi ne dal, ko si poštenjak, pri katerem je (denar) stvar gotova? V ponedeljek po beli nedelji pripelje g. A. M. svojo vprago i še drugi dve priči v hišo Štefan-a, misleč od njega obljubljeni denar dobiti. V hišo stopiši ukaže g. A. M. jedi i pijače, i pri tej priliki vpraša Štefan-a obljubljeni stotak, a Štefan odgovori kaj? saj veš, da ne vem nič o tem, na to pa ena priča reče, ali ne veš A. M. kaj Štefan zahteva? namreč da brez obresti se ne daje denar; gotovo da ne, pritrdi potem Štefan, pa vendar ti posodim 60 fl. po malem do sv. Ivana; za 40 fl. kupi si iz moje stacune živeža, dokler boš hišo zidal i 10 fl., ki sem ti jih dolžan, bodo pa za obresti. A. M. pa se ne da vjeti, pozdravi pravičnega Štefan-a i gre svojo pot. Iz tega vidimo, kako je Štefan žulje g. A. M. od sv. Mart. do 13. apr. 1874 žrl.

Tedaj je Štefan res pravičen in usmiljen (?); zaradi tega se vam dragi čitatelji ni treba čuditi, če je bil uže Štefan enkrat zaradi svojega blekantanja i požrešnosti polomljen, kajti on samega sebe povišuje druge pa (zaničuje) ponižuje; a sv. pismo pravi: Kdor samega sebe povišuje, bo ponižan, kar se je pri njem tudi vresničilo, kajti od velike noči do dandanes se je uže močno do tal ponižal i zakaj, bi me lahko kdo vprašal? zato ker se je zaradi njegovega dolgega jezika i čenčanja še celo vladi prizameril,

zakar so ga pošteni brici pri c. k. sodnji zatožili, i se niso pustili od takega moža zapeljati, marveč hočejo se tudi za naprej zoper take ljudi ki se zunaj v očjo oblačilo oblačijo, znotraj pa so grabljivi volkovi varovati.

Opominjam vas brici, varujte se takšnih ljudi, ki se vam v obraz hlinijo, kajti taki so bolj nevarni, nego kača.

Še nekaj imam omeniti, namreč, da je v nedeljo po plesu na Vrhovlji, pri katerem je „kviščanska godba“ do 1/2 desete svitala, nevihta s točo vred nastala, pa hvala bogu velike škode ni bilo. V ponedeljek zjutro t. j. 30. avg. je solnce do 10 ure še precej lepo sijalo, a kmalo potem se oblaki začno temneti, in izlivi dež s točo vred, slišalo se je nepotrebnimi mili glas vseh briških zvonov, blisk, grom, piš itd. Vse to je bilo tudi brez velikega poškodovanja, marveč je suhi zemlji dobro koristilo, kajti čez mesec časa so drevesa i rastline žejo trpele.

Iz Nabrežine 26. avgusta Rekel sem zadnjič, da so prišli v obč. odbor izbujeni Slovenci; danas pa leko povem, kakšno je novo županstvo, ker včeraj je bila njegova izvolitev. Poprej pa naj nekaj pristavim. Močno veselje človeka, vsaj mene, ko vidi, da koga njegovi soobčinarji tako časte i ljubijo. Občno menenje o njem mora biti trdno. Najmanjši obdih ali vdih strupeni v njegovo poštenje zamore pri nizkem ljudu, ki dolgo ne preiskuje, nakrat obsoditi, krivo ali ne, vse eno, človeka, kateri ima ali nastopiti ali odstopiti. Najmanja navskrižnost, kedar gre za občni blagor ali imenitno službo, kakoršna je županska, ima v osodepolnem momentu izviševanja ali imenovanja toliko moč, da občno menenje nakrat prekvasi in vso stvar predrugači. Glede te stvari smo menda vsi ljulje enaki. Ena sama, drugače poudarjena beseda, spremljena pa s pogledom sumljivosti; ranostisk nenavaden; da, sam poprask za ušesom pri imenovanji razpravljane osebe; še več en vzdih: vse to, pravim, zamore biti huda strela, ki pravta v enem trenutku vse občno menenje, katero je živelo uže dolgo let. Sebaljubje nas sicer večkrat zapeljuje, ljudje smo, mod Bogom i Satanom v sredi; zdaj visoki, zdaj nizki, neka čudna zmes: ah, kedo bi človeka sozil! Vendar tisti srečni človek, ki gre iz svoje službe zmagovit, neobsumljen, da celo, kogar še v službo nazaj žele, ki se mora, da ga spet na voljo, ju-naški braniti, kogar prosijo; ne, še boljše: o! kogar so prepričani, da mora ostati, ker nij drugače, tisti človek, blagovolji bralec, ali nij vsega spoštovanja vreden? Tak človek je Jožef Gruden, bivši župan v Nabrežini. Vse ga je hotelo na novo, ne zato, ker bi ne mogli vrednega najti; ampak zato, ker so ga spoznali in imeli. Zmernost v službi cesarske postave bila mu je geslo. Da bi saj vedeli nekateri župani, kaj so! Našega cesarja namestniki so, po geslu našega pravitelja Gospodarja, ki strinja oštrost postavino z humaniteto, se ravna, ne bodo nikdar zašli! Dobrosrčnost naj živi, trikrat naj živi! Tik postave, mogočne poste, drži bela lepa steza humanitete, blagosrčnosti. Kedor ima hoditi po onej mogočnej cesti, spominja naj se vsikdar, da zraven bližnje steze vzdihuje v mnogih obrazih zapuščeno ali pričakujoče osebo. Da, živi naš oče Jožef Gruden, bivši župan v Nabrežini. Odpri tedaj, Soča, svoje zlate bukve, tr zapiši va-nje našega, brez izjemka ljubljenege očeta župana: Jožefa Grudena do čuda npravnega in v poštenji kneza-moža! Živi, Jožef Gruden!

Pa kaj, imajo biti samo naši starejši tako modri, pošteni in zavida vredni? Ali nij izmed mlajših tudi kedo? Glej, bralec! Izvolili smo si moža, ki je in hoče biti tak, kakor njegov prednik. Res ne manjka jih takih v naši vasi, ali eden mora biti. Vkljub vsemu temu imamo pravega, dobili smo ga! Ta novi župan je: Janez Caharija, spreverl, omikan in vroče hrepeneč, da zadostuje postavim i sploh vsem dolžnostim. On govori najčistejšo slovensčino v zboru, čemur sem se jaz, veteran in slavicev, čuditi moral. To je zvenk, pa tudi nij čuda, gospod župan je čital. Ali vendar se morem čuditi njegovemu talentu, ker vem, kako skoro nepremagljv je naš ljubi jezik. Saj še mnogo naših pisateljev se ne zaveda prav perfektivnosti in imperfektivnosti slov. glagola. Naš novi župan to zna. Toda perfektivnost ali ne, naš g. župan bo županil sebi na čast in občini na korist. To uže zdaj vemo. Prav lep pozdrav mu s temi vrsticami! In Ti ljubi, gospod Janez, spominjaj se vedno, da kedor prav ne dela, kedor nijma tuij dobrega sreča, v Soči za gotovo vtone. Pa kaj Ti bomo to pravili, sdnice sije v Tvojem sreč! — Naš spreverl gospod Matija Pertot, z dušo i s telom pravi Slovenec, dika našu (ko bi jih bilo več takih!) je sedaj ni pod župan, vreden tega sedeža. Opomniti gre, da ta mož zmirom duhta, kako bi se slovenstvu pomoči moglo. Lep talent ima i krasno voljo. Jakob Caharija je zmeren, zelo pošten, moder i zelo dobrohoteč človek. Živi novo starešinstvo! Čujte, ali niso čudni ljudje tukaj v Nabrežini? Vrhu zalogv za petroleji i fabrike za likerje v novajih časih nahaja se še celo tudi post, neka nadloga vsemu človeštvu. Ta poet je strašno razsrjen zoper Turke, ne vem za kaj, morda pač zato, ker se spominja, kako so Turki tako grozovitno gospodarili po Slovenskem. S kratka: kri nij voda! Lejte ga smeleža:

Utri Turčina!

Kvišku bratje, pritecite!
Ostre meče potegnite!
Bojevit tam dol je hrum
Bratje, v sreci vés pogum!

Možko srce razhudimo,
Tja prot' jugu jo udrimo,
Kder razsaja grd' Turčin,
Vrag ga uzmi iz globin!

Bog z nebés je dal nam jeklo,
Da Turčina bi poseklo;
Urno, bratom na pomoč,
I Turčinu glavo proč!

Al smo, bratje, iz spomina
Izpustili vže Turčina?
Ki je naše hiše žgal
In očete naše klal?

Gor iz grobov zdaj vstanite,
Gor očetje! Več ne spite!
Z vrtilih grobov naj grmi:
Smrt Turčinu! Kri za kri!

Ki ko listja si pa trave
Vstvaril ljubjence si Slave,
Mili Bože! zgrmi tak,
Da se v nič pogrezne vrag!

Čujte, čujte, vdova stoče,
I sirota kak se joče,
Bledi sivček trepetá:
Grd' Turčin pa krohotá.

Kak na nebu gromno vreme
Stresa se balkansko teme,
Grozno pleše bliskov svit,
Svet' se grozno meč i škit,

Tak naprej tja dol nad vruga,
Greh je, bratje, turška zmaga:
Meč zmočimo v turško kri:
Zmaga Slavi naj blišči!

Iz turške okolice, pri sv. Ivanu 30 avgusta 1875.
(Izv. dop.) Včeraj popoldan smo imeli v tukajšni šoli slovesno razdelitev daril. Veselo je bilo poslušati lepo petje in deklamacije otročičev; posebno pa je moral srce razveseliti slovenski govor deklice italjanskih staršev Emilije Marini; nje lepo zadržanje in čisto slovensko govorjenje je velik vtis napravilo na nazoče ter z veliko zadovoljnostjo in hvaležnostjo do č. gg. učiteljev se je ogromno število navzočih razšlo.

Ako bi bil g. dopisnik iz trzasko okolice s svojim dopisom 22. avgusta t. l. v „Soči“ št. 34. do danes počakal in tukaj navzoč bil, gotovo ne bi se izrazil, da je v prihodnje tiste šole, katere ima zdaj okolica, bolj porablja, kakor so se do zdaj brez nobene koristi, če ravno se plačuje za nje vsako leto nad 20,000 gold. Ker se je g. dopisnik v tem obziru preveč površno izrazil in dobre in slabe v en koš vrgel, za to prosimo g. dopisnika, da bi blagovolil prvo točko omenjega dopisa bolj natančno razjasniti, da ne bi vsa okolica (morebiti zaradi kake pokrajine) v število zanikernih prišla.

Za druge točke v ravno omenjenem dopisu se mu pa srčno zahvalujemo, da se tudi on (g. dopisnik) trudi razširjati in spodbujati načrt našega političnega društva „Edinost“ za trzasko okolico

Sé savinske doline na slov. Štajerji dne 28. avgusta.
„Učiteljsko društvo za slovenski Štajer“ bode imelo dne 5. oktobra v Celji občni zbor. — Mi upamo, da po pravilih našega društva nij nobene zapreke, da ne bi se smelo v Celji zborovati. — Za vožnjo k zboru po železnica s znižano ceno ne namerava odbor prositi, ker se cena samo za 1/3 zniža, in ker je ta dobrot z mnogimi neprilikami v zvezi in zadržki pri vožnji omejena. — Veselilo bi nas, ako bi tudi sosednji učitelji nas počestili sé svojo navzočnostjo. — Pri Kranjskem učitelstvu se je v teku časa marsikaj spreobrnilo; dokaz temu je to, da naši vrli tovariši na Kranjskem si snujejo učiteljska društva na — narodni podlagi. — Radosti nam je radi tega srce kakovala čitalši v raznih slovenskih listih o možatem postopaji naših vrlih tovarišev v poslednjem času. Dobro je tako postopanje vrli bratje; vsak naj dela za milo našo domovino po zmoglosti, da se uresniči Ivan Zupan-ove besede:

„Ak' si zmogel, delaj po veliko,
Ak' si zmogel manj: pa bolj malo.
Pa ne delaj samo zase,
Naj se tvoj napuh ne pase,
Saj ti je v največo diko,
Ako delaš domu v hvalo;
Rojstnim tlam, ki so te izredila,
Ki so v dobi uže otročji
— Kakor v maternem naročji
V blagem svojem krogu te nosila.
Tedaj le vrlo naprej! Ne udajte se! —

V vinorejskem tečaju v Mariboru je 20 učiteljev, 7 iz spodnjega, 6 iz srednjega (nemškega) Štajerja in 7 iz Kranjskega. — Bralo se je o tem kurzu začetkom, da je namenjen zlasti za spodnje — štajerske učitelje, toda le malo so teh vzeli, in učitelje v imenitnih vinskih okrajih so popolnoma prezrli. — Učitelji gornjegradskega in vranskega okraja imajo dne 31. t. m. okraj učiteljsko konferencijo v Mozirji v šolskem poslopju. — Razven drugih točk, katere pridejo na dnevni red, je tudi volitev 1 učiteljskega zastopnika za gornjegradski in 1. za vranski okraj. šolski svet. —

Štajerski deželni odbor je razpisal 6 štipendij po 500 fl. na leto za tiste učiteljske kandidate ali učitelje, kateri se hočejo na univerzi ali tehniku v matematično-tehničnih ali pa v naroznanskih predmetih izobraževati, da potem naredé izpit za meščanske šole in se zavežejo 6 let na štajerskih šolah službovati. Počitnice na narodnih šolah na slov. Štajerju pričnejo 16. septembra in trajajo do 4. novembra. —

Dne 18. avg. je imela vranska čitalnica besedo s tombolo in plesom v čast rojstva Njeg. Voličanstva presvitlega cesarja. — Začetek je bil ob 8 uri zvečer. —

Zbralo se je tamkaj mnogo narodnjakov, posebno dijakov je bilo mnogo, kateri so nas s krasnim petjem kratkočasili. — Užili smo res krasno noč, kajti tiha noč je pokrivala trudni svet; vse je bilo v okolici mirno, le hladni vetrič je po vejicah pihljal in šumljal, ter motil ponočno tihoto. — Na nebu je svetilo tisučkrat tisuč zvezdic, in posamezni polumesece se je nad njimi dalje pomikal in v srebrnem blišču rasvetljeval oblaki, ki so ga obdajali. Večernica je v tihi noči čarobno brlela na podnebnem oboku, luna se nam prijazno smehljala, ter nas vabila v tiho noč, očitaje nam, da je na svetu vse minljivo, podobno veli cvetlič, ki je še krasno cvetela, in je še imela v nedrih — sladko medico v istem času, ko so čvrste čebelice letale pri njej in srkale njeno medico, mej tem ko so ptičice prepevale mile pesnice. Zdaj pa, ko je s. njeni kinč uničila, ko je glavico pobesila, zdaj je sama. — Ne išči na svetu miru, veselja in sreče, pravijo podnebni sveti. — Tega dobro prepričani smo se sukali s krasnimi štajerskimi devojkami do belega dne in tako bogovom jedno noč žrtovali. — Savinčani tudi vas vrle goriške narodnjake posnemajo, ter nabirajo milodare za naše brate v Hercegovini, kajti jok od Balkana:

Goro, gore, svi na nože!
Napred mačem sin od sloge!
Ražaj, tuci,
V grob vuci
Krvoloke Slavjanah!

dobiva — odmev. — Pomozi Bog in sreča junačka! —

Mozirski.

Politični pregled.

Delegacije bodo sklicane 21. t. m. na Dunaj; ministerstvo je vse potrebno pripravilo, le o zunanji politiki bo nekda molčalo in delegatom nič povedalo, kar je znamenje posebnih diplomatskih spletek.

Zdaj zboruje ogrski drž. zbor; potrjuje volitve in izvolil je predsednika, 2 podpredsednika in druge funkcionarje. — Za predsednika je izvoljen Giczy, poprejšnji minister. — Prestolni govor kritizujejo opozicijski listi in pravijo, da naveda potrebe, ampak molči o sredstvih, kako bi se v okom prišlo pomanjkaljivostim. Kakor se sliši, bode Scuyey bičal tudi zunanjo politiko Andrassy-ja. — Ogrji bi radi zmanjšali skupno armado pa zvišali ono honvedov; oni bi radi na avstrijske stroške postali mogočni.

V ministerstvu trgovine je bilo posvetovanje zaradi nove colne pogodbe z Avstrijo; tudi v tem obziru hočejo Ogrji posebno klobaso. —

Iz bojišča smo poročali na drugem mestu, dostaviti je še toliko, da ona vest, da bode Avstrija marsirala na Srbsko, če knez Milan Turku napove vojsko, nij resnična; Srbska ima pristo roko in če ne bode začela vojske, je to znamenje, da še nij pripravljena. — Sicer pa je zdaj toliko gotovo, da je Srbija uže postavila na Turško mejo 70000 vojakov in da se Srbija in Črnogora dogovarjati zaradi zveze in skupne akcije. — Avstrijski poslanik v Carigradu je bil pri Sultanu in mu rekel, da Avstrija z ozirom na avstrijske Slovane ne dopušča, da bi Turki iz Kleka hodili čez dalmatinsko zemljo v Hercegovino. —

Nemški cesar bode potoval to jesen v Italijo.

V Haagu, glavnem mestu Holandske, zboruje zdaj kongres za mednarodne pravice; zbor je sklenil tirjatev do vseh vlad, da znižajo svoje stalne vojske. —

Na Španjskem so Karlisti v največih stiskah; vladi se bo menda zdaj posrečilo zamoriti Karlistično ustajo.

Razne vesti.

(V dežela. Goriško-istarskem zavodu za gluhoneme) je bila konecletna preskušnja 1. sept. Udeležilo se je je prav obilno poslušalcev. — V 3 razredih je bilo 45 dečkov in 17 deklic. V nedeljski šoli sušencev in 3 deklice; skupaj 73 vzrejencev in vzrejenk.

(Odbor ustašev) je proglasil oklic vsem prijateljem narodnega oslobodenja, v katerem opisuje strašne muke krščanskih Slavjanov pod jarmom stambulskih krvopivcev in poturčencev. Glasi se takole: „Zdaj je prišel povoljni čas, da se narod vzdigne in oslobodi. Povsod narod vstaja s krampom in matiko proti oboroženemu in zatirajočemu krvoželjnemu in, zatirajočemu Turku.“

Povsod se vidi volja in navdušenje bojevati se za pravico in slobodo našo.

Ali lačen proti nasitenemu, neoborožen proti oboroženemu in neorganiziran proti organiziranemu ne more dolgo vzdržati: se niti obstati, tem manje, ker borilec za soboj čuje tužni jok gladnih mater, revnih otrok, onemoglih starcev in jokajočih žen, katerih deset tisoč v gozdih in zunaj otočanske granice trpi pomanjkanje.

Tak je naš položaj, in tak položaj naroda in njegovih vstajnikov lahko more nemile in nesrečne posledice imeti. In kdo bode takrat odgovoren za tolike izgube narodnega imetka, katerega zatiralec pobero in zapalijo ter za toliko prelivanja krvi? Nikdo drug, nego ljudstvo samo in zastopniki srbske in hrvatske zemlje.

„Krv nije voda, muka nije pjesma, vrijeme nije šala.“ Bosniškim ustašem potreba je: orožja, municije, topov, izurjenih in praktičnih vodjev, in sploh vsake pomoči ravno tako, kakor človeku sape za dihanje, in kakor rasti dobrega dežja za napredovanje.

Glas topov bil bi pri nas glas strahu za Turke, a glas tolažbe in rešitve za vstaše.

Hitro preskrbeti vstaše s potrebnim, se pravi, dati jim življenje in osnovati močen temelj narodnemu oslobodenju in srečnemu življenju.

Zanemarjenje, odlašanje izgovarjanje na družega, je toliko, kakor da bi šli Turkom na roko, da zaduše vstanek in nam nalože še večja bremena.

Radi toga in v imenu važnega narodnega podvzeta, pozivljamo vse iskrene prijatelje ljudskega oslobodenja, da v vsakem mestu in mesticu, v vsakoj vasi in naselku, vsih srbskih in Slovenskih hrvatskih pokrajin, urede odbore in podobore za nabiro dobrovoljnih donoskov namreč: denarje, katere je treba hitro zlasti pribeglem ljudem v Slavoniji in Dalmaciji poslati. (Do sedaj je v te kraje več ko 80.000 duš pribežalo.)

Karje tedaj resnobno postalo in doraslo do poštenega vrhuna, naj se poprime zopet delo za predlog in za hitro pomoč svetega in velikega narodnega podvzeta v Bosni in Hercegovini.

Hitro naprej na posel bratje in sestre! Glas občne naše domovine in slobode, glas poštenja in pravice, glas tužne preteklosti, sedanosti in lepše bodočnosti narodne kliče vas z močnim glasom na polje delovanja. Pod Kazarom nad Motajivom 1875

Odbor bosniških ustašev.

(Kojanska čitalnica) uljudno vabi k dobrodelni besedi, katero napravi nedeljo 12. septembra v prid ubogim iz Hercegovine in Bosne v Avstrijo pribeglim rodbinam, se sledečim sporedom: Naprej, poje možki zbor; govor predsednikov; Srbska popotnica, možki zbor; Domovina, četerospjev. Puška na klin, možki zbor in „Detolja“, izvirna šaloigra v 1 dejanju. Po besedi, družbena zabava s petjem in plesom. Začetek točno ob 6 uri. Slovani!

Naši bratje na jugu bojajejo se za sveto reč „svobodo in vero“, njihove družine, katere se ne morejo bojevati, pribegle so na našo zemljo v zavetje pred krutim barbarom Turkom.

Toda te uboge družine potrebujejo izdatne pomoči, one potrebujejo hrane in obleke.

Prilika je ugodna pokazati naše rodo- in žrtoljubje, — pomagajmo vsak po svoji moči.

Oni P. T. gospodje in gospé pa, kateri bi bili zadržani se vdeležiti dobrodelne besede, prošeni so naj uljudnejše, naj blagovolijo namenjeni dar do 15. t. m. odboru Čitalnice poslati. Vstopnina za osobo je 30 n. kr. Večji darovi se gledé blagega ino važnega namena hvaležno sprejmo. Odbor.

(Za uboge Hrecegovince) se bodo začele napravljati besede po Gorškem. — V Solkanu bo v kratkem v ta namen velik ples; v Dornbergu beseda, v Tominu beseda in v Vipavi napravi tudi čitalnica velik koncert. To je vse hvalevredno; naj posnemajo še ostale čitalnice ta lep izgled in naj rodoljubje ne izpusté nobene prilike, pri vsakem društvu naj se spominjajo ubogih bratov! — (Pa Sežanci?!?!)

(V Trstu) se je osnoval podporni odbor za Hrecegovce; na čelu mu je znani bogati rodoljub Franc Kallister. — Tudi v Ljubljani je vlada dovolila nabiranje darov in se je tam osnoval poseben odbor.

(Nadalje so darovali za Hrecegovinske sirote.)
V Gorici: g. France 1 gl., g. I. Widmar v Lokvi 1 gl., V Solkanu: G. N. Z. 50 s., Milivoj 1 gl. 22 s., Bratuž 1 gl., Makuc F. 1 gl., I. P. 2 gl., V. S. 1 gl., Čičigoy Jože 1 gl., Gabrijelčič And. župan

1 gl., Makuc Karol 1 gl., Koršič Jože 1 gl., Drašček Jakob 30 s., Komel Ant. 20 s., Drašček Fr. 20 s., A. M. 1 gl., Makuc Anton 1 gl., Komel Anton 1 gl., Komavli Jakob 50 s., Komavli Ant. 1 gl., Haraver Janez 50 s., Bašin Gregor 50 s., Makuc Janez 60 s., Jug Ant. 40 s., Černe Ant. 20 s., Marusič Jože 50 s., Fero 1 gl., N. N. 1 gl., Dobro misleč 1 gl., Vuga M. 30 s., Skupaj 21 gl. 92 sold.

V Kanalu sopet: Janko Šuligoj 25 kr., Žbogar, duhoven v penz. 40 kr., A. Kuštrin 10 kr., Ivan Vuga 20 kr., Zidre z Morskega 20 kr., Josip Drašček 60 kr., Zidarič kovač 20, Janko Vuga 20 kr., Jernej Černovic 30 kr., Skupaj 2 gl. 45 kr.

V Cerknem: Fr. Bevk 50 kr., Jereb 30 kr. M. Godec 10 kr., Ivan Kosmač 30 kr., Janez Jurman 20 kr., Tomaž Zajec 40 kr., N. N. 1 gl., Fr. Lapajne 40 kr., Breje Janez 20 kr., Pirih 10 kr., Bakovski 1 gl., Janez Kofol 1 gl., Peternelj 30 kr., Starman 20 kr. — Skupaj 6 gl.

Eno prijateljsko društvo pri Korlaču v Vipavi 8 g.

(**Va Kormina**) je šel mladenič v Hercegovino; starši so telegrafirali na oblastnijo v Dalmacijo, da bi ga poiskale in nazaj poslale, a oblastnija so staršem svetovala, naj se rajšo obrnejo do komiteja v Koter. To so starši storili, komitè je pisal insurgentom v samostan Duže, na kar so insurgenti mladenca nazaj pripeljali v Kotor in po komitèju sopet starišem v Trst poslali in izročili.

Nek garibaldinski stotnik iz Kormina je tudi hotel k insurgentom; a na meji dalmatinski so njega in drugove ustavili žandarji; stotnik pa je z revolverjem ubil poveljnika patrole, na kar so ga drugi žandarji vjeli in pripeljali sodniji v Kotor. Stotnik je hotel kavčijo položiti, da ga spuste iz ječe, sodnija nij hotela in tako mora ostati v zaporu, dokler bode postavljen pred poročnike.

(**V Hercegovino**) je šlo uže nekoliko goriških tržaških in kranjskih Slovencev in tudi iz Vidma in drugih krajev Italije je odšlo mnogo bivših Garibaldinov na bojišče. — Mnogi se nekda še odpravljajo na odhod.

(**Ministerstvo poljedelstva**) je razpisalo 3 stipendije po 400 gld. za visoko kmetijsko šolo na Dunaji. — Prosilci morajo položiti svoje prošnje do 15. t. m. pri rektoratu visoke šole. — Natanjšnji pogoji se lahko zvedo pri kmetijskem društvu v Gorici.

(**Porotna sodnija**). Vdova Tonin, zatožena, da je umorila svojega moža, nij bila kriva spoznana umorna, ampak prestopka, proti varnosti življenja in obsojena na 6 mesecev zapora. Danes se truja obravnava proti Alojziju Knezu iz Šverjana, ker je ubil Autona Macuša z bodalom; drž. pravdnik predlaga, da se spozna Kneza krivega uboja po § 140 k. zak. in da se kaznuje po § 142.

(**Vatolovljenje ljubljanskega knezo-škofa**) dr. Janeza Zlatousta Pogačarja se je vršilo v nedeljo 5. t. m. v ljubljanski veliki cerkvi; nazoči so bili goriški nadškof, kateri je konsakriral novega škofa, po tem tržaški, celovski in mariborski škof in kakih 150 drugih duhovnov; nadalje vsi načelniki deželnih, političkih, sodnijskih in vojaških oblastnih in velika množica ljudstva iz celega Kranjskega. — Po dovršeni cerkveni slavnosti bil je slovesni obed za 160 odličnih gostov v škofiji, v semenišču pa drugi obed za nižo duhovščino. — Novi škof je izdal pastirski list, ki je pisan v jako pomirljivem duhu in posebno duhovnike opominja, naj delajo na šolskem polju. — Naš knezo-nadškof je odšel na Gorenjsko v svoj rojstni kraj Radolca, kder nij bil uže 40 let.

(**Beseda v vipavski čitalnici**) 8. t. m. je bila močno obiskana tudi od mnogih tujih gostov. G. Silvester in gosp. Cotičeva sta si delila latorike večera; g. Silvester je kaj izvrstna moč, ki dela vso čast vipavskemu odru.

(**Tatvina**). Neki financar prišedši te dni na Kobariško pošto, vidi na mizi pismo s 100 forinti in si je samovlastno prisvoji. Bankovec od 100 f. skrije v klobuk, pismo pa uniči. Po odhodu financarja poštar prestrašen zapazi, da mu manjka pismo, hiti k žandarjom, kateri se podajo tekoj za financarjem; našli so še 68 f. katere je tudi v klobuku skrite imel, zvezali so ga in v Gorico k pravici odpeljali.

(**Obesil se je**) v javnem vrtu goriškem v nedeljo zjutro neki kočijaž iz Trsta. Kakor pravijo, podedoval je 8000 f., s temi je nobel živel, a ko so mu pošli, prišel je v Gorico, si za ostale mu še novce vrv kupil in se v javnem vrtu obesil.

(**Iz starega mesta (Čedad)**) se nam poroča: V pondeljek zjutraj ob 2 uri smo našli posestnika Antona Pirionija mrtvega pred svojo lastno hišo. Nesrečneža je po noči umorila neznana roka. Obstreljen je bil na hrbtu in v ustah, poleg tega je bil še močno ranjen na vratu z nožem, ter imel je vso glavo razbito. Okraden je bil vsega, kar je imel pri sebi; namreč 2 mejnici po 2000 italj. lir, 100 lir gotovine in zlato uro. Ranjki je bil oženjen, ter je zapustil vdovo in enega sina. Sumi se, da je dovršeni umor maščevanje v sled starega sovraštva. —

(**Mađarske vesti**). V Zubeih je bil te dni hud boj; 700 ustašev se je bojevalo proti 3000 Turki, ki so imeli s seboj tudi eno baterijo. Turki so zgubili 200 mrtvih in še več ranjenih, mnogo jih je prišlo v roke ustašem, ostali so bežali na vse strani. To vse poroča Narod in nam je tudi došel enak telegram.

Bolgarski vojvoda Filip je v Odesi nabral 400 prostovoljcev, s katerimi odrine v Bulgarijo, da začne in zaneti upor mej Bulgari. — V Bosni je upor še le prav začel.

Kristjanje so se večinom a vrnili v gore, da se tam organizirajo in po tem ob pravem času vdarijo na Turčina. — Iz Srbije pa zaporedoma dohajajo čete dobro oboroženih prostovoljcev. — Srbska vlada sama jih preskrbljuje z orožjem in streljivom.

Poslano.)

v Ljubljani 6. septembra 1875.

Pritožba g. dopisnika iz Renč v listu Soče št. 35, bila bi opravičena, ako bi mogoče bilo, s posobnih domačih moči za nabiranje zavarovancev dobiti.

Ker pa to pomnogi skušnjah ni mogoče, smo se za ta posel gospoda E. Adlerja poslužili in ne brez uspeha, kajti že v preteklem mesecu je on za naš zavod toliko zavarovancev po Goriškem nabral, da dotična enoletna premija za ogenj f. 64. 23 kr. in zavarovanje na življenje f. 15828 kapitala znaša.

Gospod E. Adler je res po rodu Nемеc, ali za omenjeni posel jako sposobem, tedaj prosimo rodoljube po Goriškem in Koroškem, da ga pri vsaki priložnosti podpirati blagovolijo. Ako se pa kak domačin za ta posel sposoben pri nas oglasi, ga bodemo z radostjo sprejeli. Toliko v pojasnjenje g. dopisniku iz Renč. Ravnateljstvo banke Slovenije.

* Uredništvo nij odgovorno ne za obliko ne za zadržaj.

Oglas.

Starši pozor!

S 16. oktobrom začne tukajšna c. kr. pripravnica svoje drugo šolsko leto. Kakor znano, je namen te šole, prevelikemu pomanjkanju ljudskih učiteljev v okom priti. Do sedaj je moral vsak, kdor je hotel stopiti v učiteljsko izobraževališče, naj manj spodnji gimnazij ali realko dovršiti, zdaj nij tega več treba, ampak popolno zadostuje, da eno leto to pripravnico z dobrim uspehom obiskuje in po prestatem sprejemnem izpitu se sprejme v izobraževališče. Pogoji za sprejem v pripravnico so: 1. dovršeno 14. leto; 2. telesna sposobnost in npravna nepokvarjenost; 3. odpustno spričevalo ljudske ali meščanske šole. Sprejemajo se dečki in deklice in sicer vsak dan od denašnjega dne začenši do 16. oktobra ustmeno in pismeno pri podpisnem voditeljstvu. Pridni učenci dobé 50 gold. državne stipendije. Ta šola nij namenjena le za okoličane, ampak ravno tako za Kraševce in Vipavce in sploh vsacega, kdor se hoče oglasiti. Želeti bi tedaj bilo, da bi se mnogo mladine udeležilo.

V Proseku, 17. avgusta 1875.
Voditeljstvo c. kr. pripravnice.

C. k. ministerstvo za kmetijstvo je razpisalo tri stipendije po 400 gold. za dijake na visoki kmetijski šoli na Dunaji. Prošnje se imajo podati do 15. septembra t. l. — Program vsakdo lahko pregleda v uradu c. k. kmetijskega društva v Gorici.

NEKO LOVSKO DRUŠTVO

išče skušenega LOVCA

Gledé pogojev obrnejo naj se prosilci za to službo do gospoda

FRANCA MAKUCA,

trgovca v Ajdovščini

BERITE, SAJ NIČ NE STANE

Sedemnajstega septembra tek. leta bode v Nabrežini somenj. Somenj je bi. tukaj zmerom prav živahen bodisi gledè krojnega blaga, jestvin, sploh sadja, pohištva, vinskega posodja in siceršnjega lesu kakor tudi glede kupčije z živino. Podpisano županstvo se torej uadeja za gotovo, da prijdejo v obilnem številu g. g. prodajalci in kupovalci ta dan počastit Nabrežino, ki je bode vesela in odkrito srčno sprejela.

Nabrežinsko županstvo 6. avgusta 1875.

Janez Caharija, župan. l. r.

Naznanjam sl. občinstvu, da v svoji že davno znani ključavničarski delalnici na Placuti št. 36 (pri Kurtelinu) izdelujem in predelujem vsakoverstne tehtnice po novem sistemu izlijvam tehtne bute in delam metrične mere.

Jakop Oblak.

Nova Gradenska cerkev pri sv. stopnicah v Mirnem sozidana s prostovoljnimi doneski mnogih silno potrebuje zvonov, kateri se samimi podpisi, to je brez gotovega denara ne bodo tudi prihodnjo septembersko kvaterno nedeljo postavljeni.

Prošeni so torej vsi tisti, ki so podpisali ali podkrižali, da bodo v petih letih po 20 soldov na leto darovali za nove zvonove, da bi zdaj, ko je uže prešlo 5. leto, poslali denar ali fajmostru, č. g. Janez-u K. Eleršič-u ali pa kaplanu, č. g. Carl-u v Mirno.

V Mirnem 2. julija 1875.

Oskrbništvo cerkve gradenske.

Pod garancijo, popolnega stanovitega uspeha.

Gotovo pomoč

vsih še tako težavnih slučajih brez injekcij in živega srebra ali joda dodelijo tako zvani imenitni

PREPARATES MINERALES

v zvezi z Gelantino-Matico,

in sicer doza I. pri sifilitičnih boleznih, zastaralem toku, štrikaturah, izpahnjeh in ranah na nosu v ustih in vratu. Cena f. 5. a. v.

Doza II. pri moški slabosti (Impotenz) posebno kot nasledek onanije, epileptičnih napadov, sušici hrbtnca i. t. d. Cena f. 10. — a. v.

Konečno doza III. pri ženskih boleznih, belem toku, zastajanjem čiščenja, nerodovitnosti zlatenci, primankanju krvi, slabosti telesni in duševni i. t. d. Cena f. 5. — a. v.

Omenjeni leki, katerih raba je prav lahka dobé se nepokvarjeni po

Speditions-Comtoir für Export-rtikel

Berlin, C, Breite Strasse 12.

Posiljatev in dopisovanje natanjeno in tajno. Pri naročbi naj se blagovoljno popiše bo ezen Povzeta Avstrijo nijso dopuščena.

Pod garancijo, popolnega stanovitega uspeha.

Janez Keršovani

civilni inženir

je odprl svojo pisarno v Gorici Conrada Municipio (magistratni ulici) št. 391 v. I. nadstropji: Priporoča se sl. občinstvu za vsa tehnična dela, to je razne stavbe, ceste, mostove i. t. d. za izdelovanje načrtov, proračunov in nadzorovanje pri raznih stavbah, s kratka za vsa opravila, ki spadajo v inženirsko stroko, obljubuje hitro, natanjeno in ceno postrežbo strank.